

מאורות אל העבר

טז טבת תקמב | 02/01/1782

כתב הסובלנות. ויקפדיה נחלת הכלל

מפת עולם

סובלנות. סוג של.

“כל נתינינו, ללא הבדל אומה ודת, לאחר שהם מתקבלים ונסבלים במדינותינו, יקחו חלק במשותף באושר הציבורי, ייהנו מחירות בהתאם לחוק ולא ייתקלו בשום מניעה להשגת קיומם ולהגדלת חריצותם הכללית בכל דרך מכובדת...”. רעיונותיה של תנועת הנאורות, שדגלה בזכויות אדם ובמניעת אפליה על רקע דתי, הגיעו סוף סוף גם לחצר הקיסר בווינה. בטז' טבת תקמ"ב (2.1.1782) פרסם יוזף השני, קיסר הקיסרות הרומית הקדושה (לימים אוסטרו-הונגריה) את צו הסובלנות. לאחר אלפי שנים של אפליה, של איסור על מגורים באזורים שונים ואיסור על עיסוק במקצועות רבים, זכו יהודי הקיסרות לשוויון זכויות (אמנציפציה). אך לצו הסובלנות היה גם מחיר לא פשוט. הקיסר ביקש להפוך את היהודים לאזרחים שוויוניים, אך גם פעל בכל כוחו לביטול ייחודם הדתי והתרבותי. האוטונומיה של החינוך היהודי צומצמה עד מאוד, מוסדות הקהילה היהודית איבדו חלק ניכר מסמכויותיהם, והיהודים נדרשו לנטוש את שפת העברית או האידיש ולהשתלב בתרבות המרכז אירופאית הכללית. עידן חדש של אפשרויות חדשות, אך גם אתגרים מורכבים עמד בפני יהדות אירופה.